

Fafo

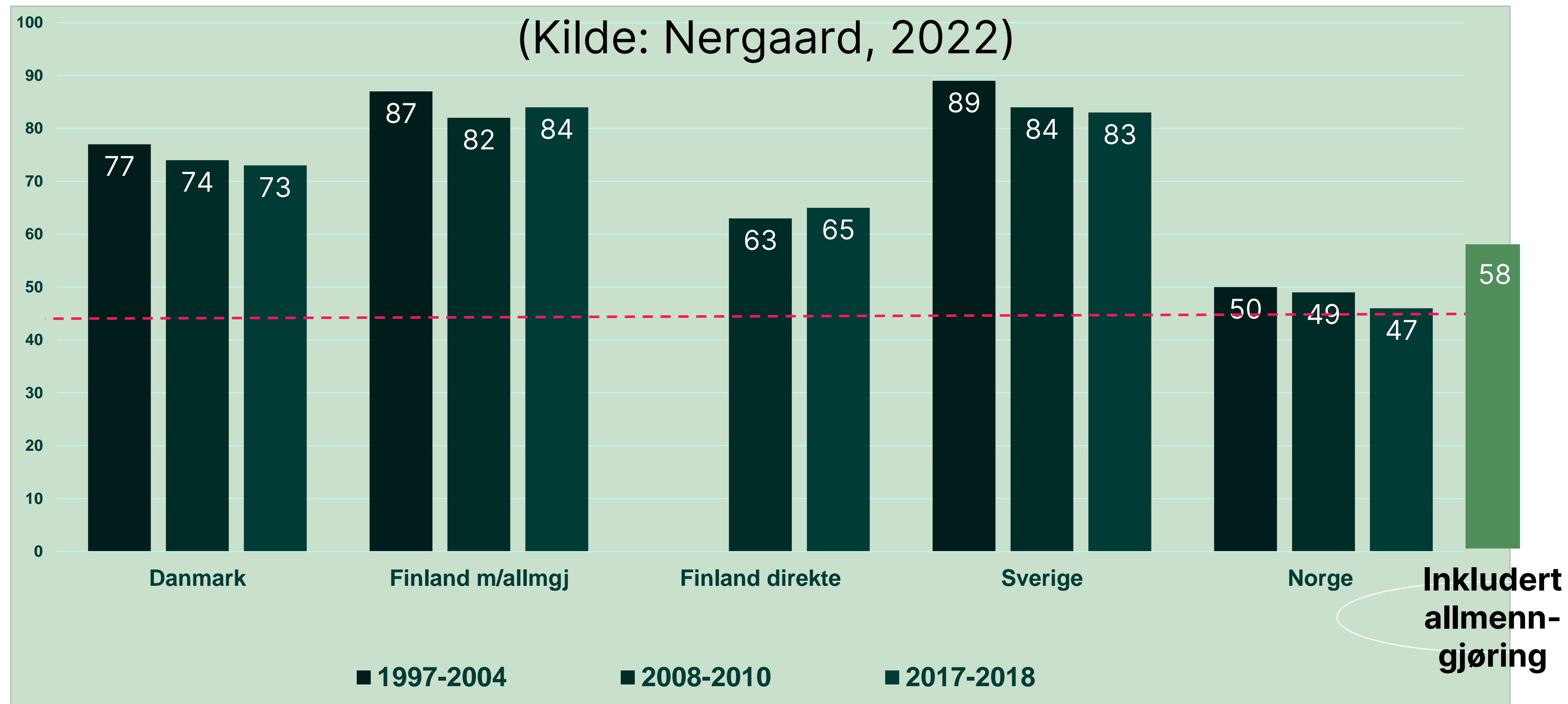
Tariffavtaledekning

– nordiske variasjoner og utviklingstrekk

Jon Erik Dølvik

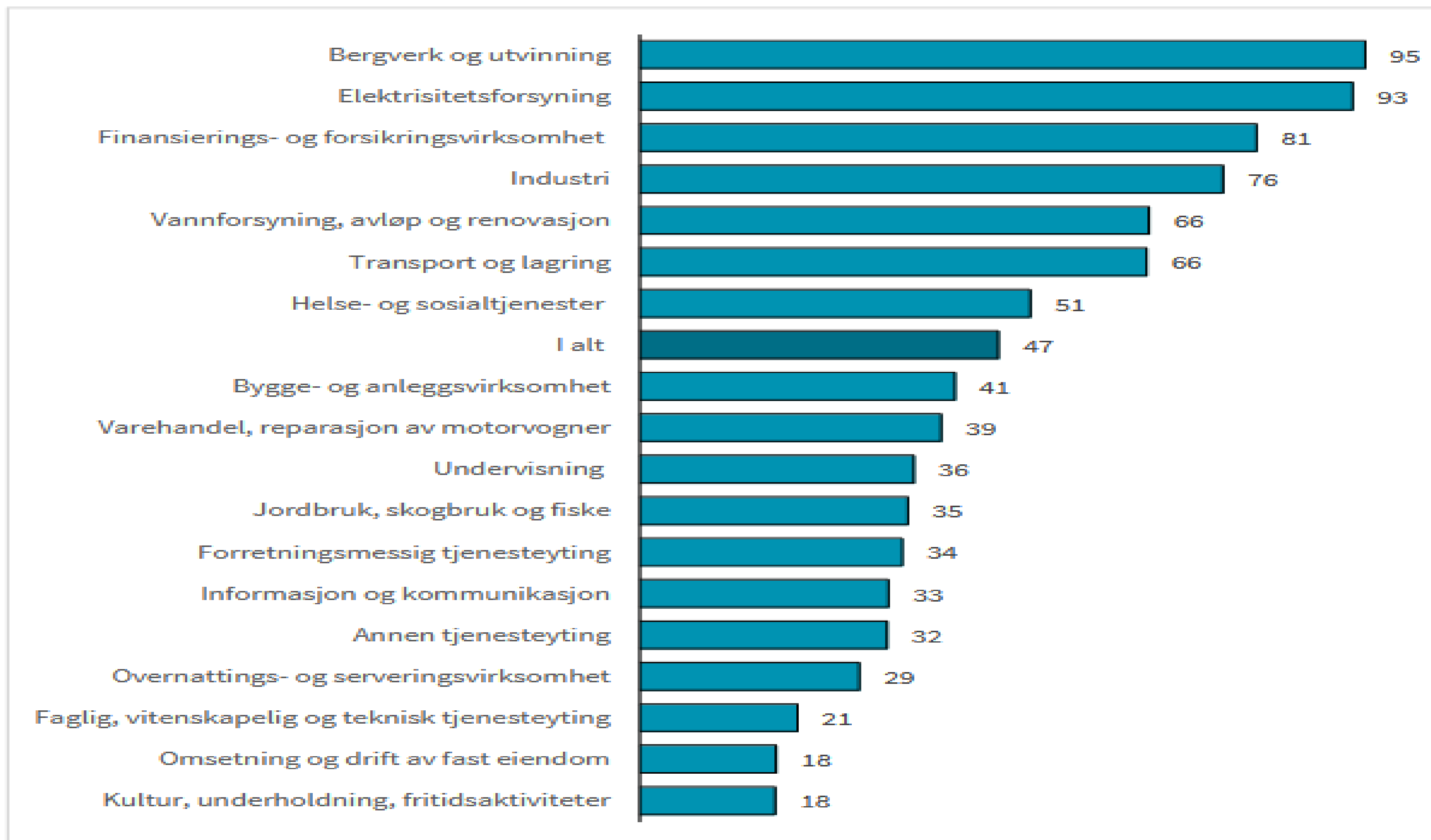
Boklansering 4. desember

Tariffavtaledekning i privat sektor i Norden: Store, vedvarende forskjeller mellom landene

- Lavest i servicebransjer med mye flyktig, atypisk arbeid
- Avtalebundne bedrifter → høyere faglig organisasjonsgrad
- **Hvorfor så store forskjeller mellom så like land?**

Andel norske arbeidstakere i virksomhet med tariffavtale. Registerdata 2021 (Nergaard, 2022).

Hva kan gjøres?

- Avtalesystemet er et **kollektivt gode** partene og staten har felles ansvar for - trengs helhetlig strategi som **styrker incentivene** og gjør det **enklere å inngå avtaler** og **mindre attraktivt å være gratis-passasjer**.

Eksempler på tiltak:

- Arbeidsgiverorg kan gi **medlemsrabatt** for bedrifter med avtale (eksNHO H&S)
- **Skattefradrag for avtalebedrifter**, f.eks. lettelse i arbeidsgiveravgiften.
- **Tariff-dispositiv lovgivning** som gir bedrifter «**valgfrihet**» avtaleveien.
- **Avtalebaserte velferd** - eks. AFP fra første krone -> økt tilgang på Arb.kraft
- **Skreddersydde avtaler**, flere frivillige elementer for partene lokalt evt SMEs
- Felles strategier for å erobre **avtaletomme områder**, jf I-avtalen for BB 2010.
- Skjerpa krav om **avtalevilkår ved offentlige anbud**, løyveordninger ol.

Styrke lønnsulv, hindre lavkost- konkurranse & motvirke gratispassasjerer

Lykke til - og takk for meg!

Jon Erik Dølvik
jed@fafo.no

